

ПРАКТИЧНА ЛЕКЦИЈА

Përemrat pronorë

Kategoriја на лекцијата: Mësimet e gjuhës shqipe

Përemrat pronorë im, yt, i tij, i saj, ynë, juaj, i tyre dhe përshtatja e tyre me emrin.

Përemrat pronorë

Përemri pronor tregon se kujt i përket qenia ose sendi për të cilin flitet. Rregulli themelor — dhe burimi i shumicës së gabimeve — është ky: përemri pronor përshtatet me **emrin që përcakton**, jo me pronarin.

Tabela e plotë

Pronari	Emër mashkullor njëjës	Emër femëror njëjës	Shumës mashkullor	Shumës femëror
unë	libri im	motra ime	librat e mi	motrat e mia
ti	libri yt	motra jote	librat e tu	motrat e tua
ai	libri i tij	motra e tij	librat e tij	motrat e tij
ajo	libri i saj	motra e saj	librat e saj	motrat e saj
ne	libri ynë	motra jonë	librat tanë	motrat tona
ju	libri juaj	motra juaj	librat tuaj	motrat tuaja
ata / ato	libri i tyre	motra e tyre	librat e tyre	motrat e tyre

Si të mos gabosh

Ndiq dy hapa:

- Cili është pronari?** — kjo të jep rreshtin e tabelës (*im, yt, i tij ...*).
- Ç'gjini dhe numër ka emri?** — kjo të jep kolonën (*im* apo *ime*, *e mi* apo *e mia*).

Shembull: *motra e tij*. Pronari është *ai* → rreshti i tretë. Emri *motra* është femëror njëjës → kolona e dytë. Rezultati: **e tij**. Forma nuk ndryshon sepse pronari është mashkull; ajo ndryshon vetëm nëse ndryshon emri.

Përemrat pronorë në rasat e tjera

Rasa	Mashkullore	Femërore
Emërore	libri im	motra ime
Gjinore	i librit tim	i motrës sime

Rasa	Mashkullore	Femërore
Dhanore	librit tim	motrës sime
Kallëzore	librin tim	motrën time
Rrjedhore	(prej) librit tim	(prej) motrës sime

Përdorime tipike

- **Përkatësi:** Kjo është çanta **ime**.
- **Marrëdhënie familjare:** Vëllai **im** studion në Tiranë.
- **Përkatësi kolektive:** Shkolla **jonë** ka një bibliotekë të re.
- **Mirësjellje me “ju”:** Ky është vendi **juaj**, ju lutem.
- **Përdorim i pavarur** (pa emër): Ky libër është **i imi**, jo **i yti**.

Nga letërsia shqipe

Naim Frashëri e hap strofën me pronorin **jonë**:

«**Gjuha jonë** sa e mirë! / Sa e ëmbël, sa e gjerë!»

Emri **gjuha** është femëror njëjës, prandaj pronori i vetës së parë shumës merr formën **jonë**, jo **ynë**. Po të ishte fjala për një emër mashkullor, do të kishim vendi **ynë**; për shumësin femëror, **gjuhët tona**.

Fjalët sinjalizuese

Pyetjet **I kujt? E kujt? Të kujt?** të çojnë gjithmonë te një përemër pronor. Pastaj shiko mbaresën e emrit: **-i / -u** → forma mashkullore (*im, yt, ynë*); **-a / -ja** → forma femërore (*ime, jote, jonë*).

Gabimet e zakonshme

Gabim	Saktë	Pse
<i>motra im</i>	motra ime	emri është femëror
<i>libri ime</i>	libri im	emri është mashkullor
<i>librat e mia</i>	librat e mi	shumësi mashkullor merr <i>e mi</i>
<i>motra e tij për pronaren «ajo»</i>	motra e saj	pronari përcakton rreshtin
<i>shkolla ynë</i>	shkolla jonë	<i>shkolla</i> është femërore
<i>motrës time</i>	motrës sime	dhanorja femërore kërkon <i>sime</i>

Provo vetë

1. Ky është vëllai ____ (unë). (*im*)
2. Këto janë fletoret ____ (ti). (*e tua*)
3. Ia dhashë librin motrës ____ (unë). (*sime*)

4. Shtëpia ___ (ne) është pranë parkut. (*jonë*)

5. Ata sollën çantat ___ (ata). (*e tyre*)

Burime dhe referenca

- Naim Frashëri, *Gjuha jonë* (nga *Tehajlat*), 1885.
- *Gramatika e gjuhës shqipe I – Morfologjia*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë, 2002.
- *Gramatika e gjuhës shqipe II – Sintaksa*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë, 2002.
- *Drejtshkrimi i gjuhës shqipe*, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Tiranë, 1973.
- *Fjalori i gjuhës shqipe*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë, 2006.

ENGLISH FOR LIFE